

KORONER YETERSİZLİKLERİNDE PENTRIUM İLE YAPILAN BİR ÇALIŞMA

Dr. Aydoğan Albayrak (x)
Dr. Ahmet Yıldız (xx)
Dr. Baki Komsuoğlu (xx)

ÖZET

Koroner yetersizlik belirtileri gösteren 22 hastada 21 gün süre ile "pentrium" kullanıldı. Klinik ve EKG bulguları değerlendirilerek mevcut literatürler ışığında tartışıldı.

prekordial anginal ağrısı olan bu 22 hastamızın,

5'inde (%22,7) çok iyi,

12'inde (%54,6) iyi cevap alınmış olup, tüm vak'aların % 77,3'ünde olumlu sonuç alınmıştır. 5 vak'ada (%22,7) ise yeterli bir sonuç alınmamıştır. İyi yönde cevap aldığımız hastalarımızın prekordial (Retrosternal) sıkıntı ve ağrı şikayetleri 19 (%85,8) unda kayboldu. Oldukça sınırlı aktivitesi olan 7 vak'amızın 4'ünde günlük aktivetelerinde belirgin artma izlendi.

Hastalarımızda saptanılan yan etkilerin ise; 4 vak'ada başağrısı (%18, 1), 2 vak'ada halsizlik (%9), 1 vak'ada başdönmesi (%4,5) olduğu görülmüş, ilacın dozu azaltıldığında bu yan etkilerin kaybolduğu saptanmıştır.

İlacın EKG 'ye etkisi üzerindeki çalışmamızda; 2 vak'ada iskemik bulgulara tam bir düzelme olmuş (%9); 11 vak'ada elektrolardaki ST ve T değişikliklerinde kısmi düzelme görülmüş (%50); kalan 9 hastanın EKG. lerindeki iskemik bulgulara ise, olumlu yönde herhangi bir değişiklik saptanmamıştır.

Alınan bu sonuçlar göz önünde bulundurulduğunda koroner yetersizliğine bağlı anginal ağrıların giderilmesinde Pentrium'un etkin bir fonksiyonu olduğu ve Psikik Streslerle birlikte seyreden anginal ağrı semptomları olan Vak'alarda öncelikle kullanılacak ilaçlardan birisi olabileceği kanısına varıldı.

(x) Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Dahileye Kliniği Öğretim Üyesi,
(xx) Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Dahiliye Kliniği uzmanları

GİRİŞ

Bugün Etiyolojileri karışık olupta sonunda koroner yetersizlik belirtileri gösteren hastaların tedavisinde çok çeşitli ilaçlar kullanılmakta ve geniş tartışmalara açık raporlar verilmektedir (1). Tedavide ana amaç miyokardın oksijen kullanımının düzenlenmesidir. Buda iyi bir koroner kanlanmayı gerektirir. Bu etki kalbi diğer yönlerden de etkileyebilecektir. (iş gücü vb) (2). Kullanılan ilaçlar'ın bir kısmı kalb üzerine bazı yönlerden olumlu etkilerde bulunurken diğer yönlerden zararlı etkileri olabilmekte ve istenilen sonuç elde edilememektedir. Bu konuda ön planda kullanılan ilaçlardan uzun tesirli nitratlar, gikozitler ve Beta Blokerler sayılabilir.

Uzun etkili nitratların genellikle koroner debiyi artırarak tesir etmesine karşılık, Beta blokerler oksijen sarfını azalttırarak tesir ederler (3). Nitritlerin büyük koroner arterleri genişlettiklerine dair yayımlara rağmen, kalb üzerine direk tesirleri kesinlikle saptanamamıştır. Kalb üzerine olan etkisi genellikle sekonderdir. Normal kimselerin koroner arterleri üzerinde yapılan çalışmalarda koroner kan akımında ortalama kan basıncındaki düşüşün aksine, biraz artma veya aynı

durumda kalma gibi sonuçlar alınmıştır. Bu nedenle normal EKG üzerinde belirgin tesirleri oldukça sınırlıdır.

Genellikle koroner yetersizliği belirtisi veren kalb hastaları mevcut hastalıklarının tanısını biliyorlarsa sürekli bir stres altında kalmaktadırlar. Hastalıklarının klasik tedavileri yanında daha önce mevcut olabilen ve sonra dahada bariz olarak ortaya çıkabilecek streslerin endişe ve sıkıntı hissinin ortadan kaldırılması veya minimuma indirilmesi hastalığın prognosuna olumlu yönde etki etmekte ve anjinal ağrının, yada infarktüsün tekrarlama insidansını azaltmaktadır. bu nedenle uzun etkili nitritlerin tranquilizan ilaçlarla kombinasyonunun bu tip hastalarda oldukça iyi sonuç vereceği umulabilir.

Biz terkinde 20 mgr. BETN (penta erythritol tetra nitrat) ve 5 mgr. LIBRIUM (Chlordiazepoxide) kombinasyonu olan petriumu bu amaçla anginal ağrısı önplânda olan koroner yetersizlikli hastalarda kullandık. Kontrol tranquilizan olarak Roche firmasının 5 mgr. lık librium tabletleri kullanıldı. Bu ilacın aktif maddesini 7- Kloro-2- Metilamino 5-fenil 1,4- Benzodiazepin 4 oksid teşkil etmektedir.

METERYAL VE METOD

Çalışmaya Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Dahiliye Kliniğine anginal şikayetlerle müracaat eden ve koroner yetersizliği belirtileri veren hastalar alınmıştır. 17 Erkek 5 kadın toplam 22 hastada PENTRIUM uygulanmış, vakaların tanılarını klinik ve Laboratuvar muayenelerle konulmuştur. Kontrol Tranquilizan

olarak Librium 2 tablet Ongün verilmiş; daha sonra 3 hafta günde 3 tablet PENTRIUM Uygulanmıştır. (15 Mg. Librium-60 Mg. Pent total günlük doz).

Hastalarımızın 12 si daha önce kısa etkili nitritler ve diğer koroner dilatörleri kullanmakta idiler..

10 vak'amız ya hiç ilaç kullanmamış ya da düzensiz bazı ilaçlar aldıklarını ifade etmişlerdir. Tedavi sırasında sık sık anginal ağrı husule gelen 2 hastamıza pentrium dışında trinitrin ve 1 hastamıza diğidal ilave edilmiştir. Eski infarktüsli hastalarımızın hiç birine antikoagulan verilmemiş ve diğer hastalarımız başka bir ilaç almamışlardır. Hastalarımızda ilacın etkisi araştırılırken Librium'dan evvelki 10 günlük sürede, yalnızca librium aldıkları sırada ve pentrium kullanıldığı sürelerde kaç defa anginal ağrı geldiği, anginal ağrıların süreleri, şiddet dereceleri, sıkıntı

ve endişe hissini kaybolup kaybolmadığı, günlük aktivitesinde özellik gösteren düzelme olup olmadığı sorulmuş ve günlük notlar tutulmuştur.

Hastalarımızda ilacın EKG'ler üzerine etkisi araştırılmış, tedavi öncesinde ve Librium-Pentrium tedavileri sonunda EKG'leri alınmış, bunların karşılaştırılmaları yapılmıştır. Ayrıca ilacın yan etkileri olup olmadığı saptanmaya çalışılmıştır. Laboratuvar tetkiklerinden Tele, kan şekeri, Hemoglobin, total lipit, SGOT, SGPT, tedavisinden önce ve sonra tekrarlanmıştır.

DEĞERLENDİRME

Pentriuma verilen objektif ve subjektif cevapların klinik değerlendirilmesi çok iyi, iyi ve yetersiz olarak gruplandırılmıştır.

Çok iyi cevap grubuna: 3 haftalık tedavi sonunda günlük yürüyüş ve aktivite'de çok belirgin artma gösteren anginal ağrıları kaybolan ve trinitrine gereksinimi kalmayan hastalar.

İyi cevap grubuna; 3 haftalık tedavi sonunda hafif eforu gerektiren işleri ya-

pabilir duruma gelen, trinitrin gereksinmesinde belirgin azalma ve anginal ağrı periyotlarında uzama gösteren hastalar.

Yetersiz gruba; 3 haftalık tedavi sonunda günlük aktivitelerinde belirgin bir düzelme görülmeyen, trinitrine olan gereksinmesi azalmayan ve kardiyak glikojid ve diuretiklere gereksinme gösteren, anginal şikayetleri belirli bir azalma göstermeyen hastalar alınmıştır.

BULGULAR:

Vak'aların tanıları ve cinse göre dağılımları Tablo 1'de gösterilmiştir.

İlacın etki sonucu; Endişe hissini azalma veya kaybolmasına ve aktivite

Tablo 1: vak'aların tanıları ve cinse göre dağılımları.

	Kadın	Erkek	Toplam
Saf angina Pektoris	1	3	4
Geçirilmiş M. infarktüsü + angina P.	1	6	7
Koroner yetersizlik	1	4	5
ASKH + Angina Pektoris	2	5	7
T O P L A M	5	17	22

deki düzelme derecesine göre değerlendirilmiş olup sonuçlar tablo II'de özetlen-

miştir.

Tablo 2 : İlacın etki sonuçları :

Semptomlar	Vaka sayısı	Libriuma Cevap			Pantriuma cevap		
		Çok iyi	iyi	Yetersiz	Çok iyi	iyi	Yeterisiz
Anginal ağrı	22	-	1	21	5	12	5
Sıkıntı, endişe	14	-	3	11	8	4	2
Aktivite durumu	5	-	1	6	3	1	3

İlacın başlıca yan etkilerinin Hipotansiyon, uyuklama halı, baş dönmesi,

başağrısı, halsizlik olduğu görülmüş ve bunlar tablo III.'de özetlenlenmiştir.

Tablo 3 : ilacın yan etkileri:

SEMPTOMLAR	TOPLAM VAKÂ	LİBRİUM (Plasebo)	PENTRİUM
Hipotansiyon, Senkop	-	-	-
Uyuklama halı	2	2	-
Baş dönmesi	2	1	1
Baş ağrısı	4	-	4
Halsizlik	3	1	2

EKG DEĞİŞİKLİKLERİ

1- Angina Pektorisli 4 Vak'amızın 2'sinde ST çökmeleri düzelmiş, bir vak'amızda T negatifliği düzelmeden kalmıştır.

2-Koroner yetersizliği olan 5 vak'anın 1 tanesinde ST ve T değişiklikleri aynen kalmış, diğer 4 vak'amızda kısmi düzelmeler saptanmıştır.

3-ASKH + angina pektorisli 6 vak'anın 1 tanesinde 'de T. dalgalarında düzelme görülmemiştir.

4-Geçirilmiş Miyokard infarktüsülü ve angina pektorisli 7 vak'amızın 5'inde kısmi ST ve T düzelmeleri görülmüş, 2 sinde ise. önemli bir düzelme saptanmamıştır.

TARTIŞMA :

Koroner yetersizlikli hastaların anginal şikayetlerinin giderilmesi için bugün baş vurulan yöntemler arasında, halen Türkiye'de uygulanmamış, fakat Roche firması tarafından önerilen uzun tesirli

Nitrat ve Sedatif karışımı "Pentrium" ile yaptığımız bu çalışmada bu ilacın anginal şikayetlere tesiri ile EKG üzerine etkisi araştırılmaya çalışılmıştır.

Daha önce bazı araştırcıların yaptıkları araştırmalarda anginal ağrıların vak'aların % 85'i kadarında giderildiği veya çok azaltılarak trinitrin ihtiyacının minimuma indirildiği belirtilmektedir (4). Bizim alışmamızda 22 koroner hastasının 5 'inde sürekli trinitrin kullanma gerekliliği devam etmiştir. iyi olarak kabul ettiğimiz 12 vak'anın 4'ünde nadiren trinitrine ihtiyaç duyulduğu saptanmıştır. Beş vak'amızda ise çok iyi sonuç alınarak hastalarda trinitrine olan gereksinmenin tamamen kaybolduğu izlenmiştir. Sıkıntı ve endişe hissi duyan 14 vak'amızın 8' inde çok iyi , 4'ünde iyi cevap alınmış , 2 vak'anın ise mevcut semptomlarında düzelme kaydedilmemiştir. Sınırlı aktiviteye sahip 7 vak'amızın 3'ünde çok iyi , 1'de ise iyi cevap alınmış 3 vak'ada ise değişlik olmadığı saptanmıştır. Hastaların klinik dzelmelerine paralel olumlu yönde EKG değişlikleri de gözlenmiştir. Kesin düzelme gösteren 2 vak'amızın dışıdaki diğer vak'allarımızdan 11'inde kısmi iyileşme belirtileri görülmüş , 9 vak'ada ise belirgin hiçbir EKG'lik düzelme saptanmamıştır. Durumun koroner sklerozu olan hastalarda tabii olabileceği düşünülebilirse de bu konudaki yayınlarda birbirini tutmayacak şikdeği sonuçlar görülmektedir (4,5,6). Koroner şikayetlerin tedavisinde uzun sreden beri uzun tesirli nitritler, Beta bloker kombinasyonları ve saf Beta Blokerler kullanılmış , günümüze dek bunlara ait pek çok çalışmalar yapılmıştır (7). Fa-

kat pentriumla bugüne değin benzer çalışma yapılmamış olması nedeniyle bu konudaki tartışmamız olduğu sınırlı olacaktır.

Dış kaynaklı yayınlarda Türkiye'de halen Pentrium ile ilgili 2 yayın elde edilebilmiştir. Bunlardan Akpınar ve arkadaşlarının yaptıkları 17 vak'alık çalışmada Ergometri ile hastaların kişisel delendirilgermelerine dayanarak sonuçlar bildirilmiştir(8). Bu çalışmada anginal ağrıların ilaç alındıktan sonra anlamlı bir şekilde azaldığı ve sresinde kısalmalar olduğu belirtilmiştir. EKG'fik bulgu sonuçları da bizim bulgularımızla paralellik olmuştur. Çalışmada % 7,6 Oranında pozitif sonuç alındığı klinik ve Laboratuvar olarak hastaların pentriumdan faydalanabilecekleri belirtilmektedir.

Diğer bir alışma, Dr. Alp tarafından Gülhane Askeri Tıp Akademisi Dahiliye Kiliniğinde 35 haste üzerinde yapılmış ; klinik ve EKG'fik değişlikler incelenmiştir (9). Sonuçlara göre pentriuma bağlı hiçbir yan tesirin olmadığı , 3 tablet pentriumun anginal ağrıyı kontrol için yeterli olabileceği ve 1-4 aylık bir tedavi sonunda anginal ağrıların sıklık , şiddet ve devam süreleri ile trinitrin kullanma zorunluluğunda azalmalar olduğu ; effor kapasitesinde artma ve EKG'lerdeki iskemik ST-T değişliklerinde düzelmelerin grldğu rapor edilmiştir. Bu çalışmalarda elde edilen sonuçlarla bizim bulgularımız arasında olduğu yakın benzerlikler olduğu gözlenmiştir.

SUMMARY

A STUDY WITH PENTRIUM IN CORONARY INSUFFICIENCY

Twenty cases of coronary insufficiency have been treated with pentrium for 21 days. The clinical and electro-

cardiographic findings were estimated, and discussed under the light of related literature.

VAKALARIMIZ

Vak'a No:	Adı ve soyadı:	Yaşı :	Cinsi :
1.	A.A.	55	E.
2.	S.G.	65	K.
3.	A.S.	49	E.
4.	M.Ü.	60	E.
5.	S.A.	57	K.
6.	B.A.	76	E.
7.	A.E.	67	E.
8.	S.Ö.	57	E.
9.	S.K.	55	E.
10.	S.Y.	67	E.
11.	H.S.	63	K.
12.	A.Ç.	56	E.
14.	M.D.	41	E.
15.	Y.B.	56	E.
16.	K.Ş.	43	K.
17.	S.S.	43	E.
18.	M.P.	51	E.
19.	H.C.	40	K.
20.	S.D.	52	E.
21.	A.Ç.	49	E.
22.	M.S.	62	E.

KAYNAKLAR

- 1- Hurst. J. W. The Heart third edition mc graw-Hilli book company New York 1974 .: 1081
- 2- Ener S: Kalp hastalıkları ve aritmilerin takip ve tedavileri Çeltük-matbaacılık Koll. Şti. İstanbul 1973 S.70-74.
- 3- Nalbantgil istemi: Beta Reseptör Blokerlerinin Kalp hastalıklarında kullanılmaları Ege Üniversitesi Tıp Fak. Yayınları No: 89.
- 4-Russek. H.: Combined vasodilatör and tranquilizer therapy in angina pectoris. Am jurned scien 294; 4,420. 1965
- 5- Tablot F.j.: Chemotherapy Of coronary Artery Disease: A Double-blind Crossover Study of PENT and Pentrium. Medical annals of columbia 34.19. 1965.
- 6- Goldman, M,J, : Principles of clinical Electrocardio graphy 7 ed Lange 1970.P.143
- 7- Epstein, S. arall E.: Beta- adrenergic Receptor Blocking Drugs : Mechanisms, Of Action and clinical Applications, N.Eng.j. Med. 275.1107.1966
- 8- Akpınar R. Doğan Avşargil E.: Pentrium ile angina pectoris vakalarının

da aldığımız sonuçlar. Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Mec. Baskıda)

9- Alp C.: Angina Pektoris ve Kronik myokart infarktöslü hastaların ted-

avisinde pentrium, Gülhane Askeri Tıp Akademisi Dahiliye Kliniği çalışması - (yayınlanmamış)